

บุหรี่ไฟฟ้า ภัยคุกคามตัวใหม่ต่อสุขภาพ Electric Cigarette: A New Threat to Health

บุหรี่ไฟฟ้าเป็นอุปกรณ์สูบยาชนิดหนึ่งที่ใช้กลไกไฟฟ้าสร้างความร้อนทำให้น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าระเหยเป็นไอแล้วนำมาสูดหรือสูบโดยไม่มีควันจากกระบวนการเผาไหม้เหมือนบุหรี่ปกติทั่วไป บุหรี่ไฟฟ้าประกอบด้วยส่วนประกอบหลัก 3 ส่วน คือ แบตเตอรี่ ตัวทำให้เกิดความร้อนและไอ (Atomizer) น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้า และสารแต่งกลิ่นและรส น้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าประกอบด้วยสารประกอบหลักคือนิโคติน เป็นสารที่ทำให้ร่างกายเสพติดการสูบบุหรี่ ผลัดกันบุหรี่ไฟฟ้าในตลาดมากกว่าร้อยละ 95 มีสารนิโคตินเป็นส่วนผสม โพรโพลีนไกลคอล เป็นสารประกอบสำหรับทำให้เกิดไอ และกลีเซอริน เป็นสารเพิ่มความชื้นที่ผสมผสานกับสารโพรโพลีนไกลคอล องค์การอาหารและยาขึ้นยั้งถึงความปลอดภัยเมื่อรับประทานเข้าสู่ร่างกาย แต่ยังไม่ได้ยืนยันว่าเมื่อเปลี่ยนรูปแบบเป็นไอสำหรับสูดหรือสูบแล้วจะเกิดผลกระทบต่อร่างกายอย่างไร

ปัจจุบันพบว่าบุหรี่ไฟฟ้ากลายเป็นอุปกรณ์ยอดนิยมในหมู่วัยรุ่นและวัยทำงาน จากรูปลักษณะที่สวยงาม ดูดีและใช้งานที่ง่าย หลังจากที่มีรัฐบาลประกาศห้ามการนำเข้าและครอบครองบุหรี่ไฟฟ้า ทำให้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง ทั้งสองฝ่ายต่างหยิบยกข้อมูลบางด้านมาสนับสนุนความเห็นของตนเอง ทำให้สังคมและประชาชนทั่วไปเกิดความสับสนเกี่ยวกับข้อมูล สร้างความเชื่อและความเข้าใจผิดของข้อมูลเหล่านั้น ความเชื่อและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า อาทิ

มีความเชื่อว่า “การสูบบุหรี่ไฟฟ้าช่วยลดการสูบบุหรี่มวนได้” ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลที่สนับสนุนได้เพียงพอว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้าจะสามารถช่วยลดการสูบบุหรี่มวนได้ อีกทั้งรูปแบบในการสูบบุหรี่ไฟฟ้ามีความใกล้เคียงกับการสูบบุหรี่มวน ทำให้ผู้สูดยังคงติดพฤติกรรมการสูบเหมือนบุหรี่ธรรมดา ซึ่งอาจนำไปสู่การสูบบุหรี่มวนเพิ่มมากขึ้น

มีความเชื่อว่า “การสูบบุหรี่ไฟฟ้าไม่ทำให้เสพติดเท่ากับการสูบบุหรี่แบบมวน” แต่ในความจริงบุหรี่ไฟฟ้ามีสารนิโคตินซึ่งเป็นสารที่ทำให้เกิดการเสพติดเป็นส่วนประกอบ การสูบบุหรี่ไฟฟ้า 1 ครั้ง สามารถส่งนิโคตินถึงสมองใน 10 วินาที มากกว่าการได้รับนิโคตินที่สูบจากบุหรี่ 1 มวน บุหรี่ไฟฟ้า 1 แท่ง เทียบเท่ากับ บุหรี่ 1,000 มวน ดังนั้นการสูบบุหรี่ไฟฟ้าทำให้ง่ายกว่าการสูบบุหรี่แบบมวน

ความเชื่อว่า “การสูบบุหรี่ไฟฟ้าปลอดภัย” ไม่มีผลต่อสุขภาพ เนื่องจากเป็นเพียงแค่น้ำ หรือเข้าใจว่าไม่ร้ายแรง เท่ากับบุหรี่แบบมวน แต่ในความเป็นจริงบุหรี่ไฟฟ้ามีอันตรายมากกว่าที่คิด ควันจากบุหรี่ไฟฟ้ามีสารพิษที่ก่อให้เกิดโรครวมอยู่ด้วย ได้แก่ Benzene สารหนู สารกลุ่ม Formaldehyde และโลหะหนัก เช่น นิกเกิล ดีบุก และตะกั่ว เป็นต้น ซึ่งก่อตัวเป็นอนุภาคนาขนาดเล็ก (PM 1.0 และ PM 2.5) ซึ่งเล็กกว่าบุหรี่แบบมวน สามารถถูกสูดหรือสูดเข้าไปในปอดส่วนลึกได้มากกว่า ส่งผลเสียต่อระบบการหายใจ ทำให้เกิดภาวะปอดอักเสบเฉียบพลัน อนุภาคนาเล็กนี้จะจับกับเนื้อเยื่อปอด และถูกดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือดอย่างรวดเร็ว ยากต่อการกำจัดของร่างกายจะกำจัดออก บุหรี่ไฟฟ้ายังเป็นสาเหตุของการเกิดหลอดเลือดหดตัว ทำให้เหนื่อยง่าย เกิดโรคเส้นเลือดหัวใจตีบ โรคเส้นเลือดสมอง และโรคความดันโลหิตสูง

ความเชื่อว่า “การสูบบุหรี่ไฟฟ้าลดการเกิดโรคที่เกี่ยวกับปอด ทำลายปอดน้อยกว่าการสูบบุหรี่แบบมวน” เนื่องจาก บุหรี่ไฟฟ้าไม่มีกระบวนการเผาไหม้เหมือนบุหรี่ธรรมดา ทำให้ผู้สูดลดความเสี่ยงที่จะได้รับสารที่เป็นอันตรายจากการเผาไหม้ เช่น น้ำมันดินหรือทาร์ (Tar) และคาร์บอนมอนอกไซด์ (Carbon Monoxide) ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคมะเร็ง แต่ในความเป็นจริงบุหรี่ไฟฟ้าทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสายพันธุกรรม (DNA) ของเซลล์ปอด ทำให้เพิ่มความเสี่ยงของการเกิดโรคมะเร็ง ไอร์เรเวียของโพรวไฟลีนไกลคอล และกลีเซอริน เมื่อสูดดมจะก่อให้เกิดการระคายเคืองปอด ทำให้เพิ่มความเสี่ยงของการเกิดโรคหอบหืด และทำให้เกิดโรคภัยร้ายแรงแบบเฉียบพลัน คือ “EVALI” หรือโรคปอดอักเสบรุนแรงที่เกิดจากการสูบบุหรี่ไฟฟ้า ภาวะลมรั่วในช่องเยื่อหุ้มปอด และทำให้เกิดสมรรถภาพของปอดเสื่อม

อาการของโรคปอดอักเสบรุนแรงจากบุหรี่ไฟฟ้า (EVALI: E-cigarette or Vaping product use Associated Lung Injury) ผู้ป่วยส่วนใหญ่ร้อยละ 95 จะมีอาการไข้หนาวสั่น หายใจลำบาก ปวดเมื่อยตามตัว คล้ายการติดเชื้อไวรัสหรือแบคทีเรีย พบว่าร้อยละ 77 มีอาการเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร เช่น คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย ผู้ป่วยทุกรายพบภาพ X-ray และ CT Scan ปอด มีความผิดปกติ เป็นฝ้าขาว และหายใจไม่ไหว

กล่าวโดยสรุป บุหรี่ไฟฟ้าให้โทษเป็นภัยคุกคามต่อระบบสุขภาพ อาทิ

ระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้เกิดอาการเวียนศีรษะ ระบบการนอนหลับ ปวดศีรษะ และมีความเสี่ยงต่อการไหลเวียนของเลือด

ระบบทางเดินอาหาร ทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหาร โรคท้องร่วง อาการคลื่นไส้ ปากแห้ง กรดไหลย้อน อาการอาหารไม่ย่อย และโรคมะเร็ง

ระบบกล้ามเนื้อ เกิดการเสื่อมของกระดูกสันหลัง อาการปวดข้อ และการลั่นของร่างกาย

ระบบหัวใจและหลอดเลือด เกิดภาวะหลอดเลือดแข็ง และเพิ่มการเกาะเป็นก้อนในกระแสเลือด อัตราการเต้นของหัวใจผันผวน ความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจ หัวใจเต้นเร็ว หัวใจเต้นผิดจังหวะ

ระบบหายใจ พบหายใจถี่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง หลอดลมอักเสบ และโรคมะเร็ง

วันที่ 4 เมษายน 2568 เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษา เผยแพร่กฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2568 ลงนามโดย พลตำรวจเอกเพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ณ วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2568 มีเนื้อหาว่า อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 วรรคหนึ่ง และมาตรา 64 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้ ให้ยกเลิกความใน (4) ของข้อ 1 แห่งกฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(4) ผลิต ชื่อ ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ ส่งมอบ ให้บริการ เสพ บริโภค สูบ ครอบครอง หรือกระทำการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ซึ่งสุรา เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สิ่งมีพิษ บุหรี่ บุหรี่ไฟฟ้า น้ำยาสำหรับเติมบุหรี่ไฟฟ้า บารากุ ตู๋ยาบารากุ บารากูไฟฟ้า น้ำยาสำหรับเติม บารากูไฟฟ้า หรือยาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด” โดยในช่วงท้ายของกฎกระทรวง ระบุเหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ว่า โดยที่ในปัจจุบันปัญหาการแพร่ระบาดของบุหรี่ไฟฟ้า บารากุ บารากูไฟฟ้า และยาเสพติดอื่นในสถานศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการด้านสติปัญญาและอารมณ์ของเด็กและเยาวชนสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 โดยเพิ่มมาตรการควบคุมความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษาในเรื่องดังกล่าว เพื่อส่งเสริมความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของนักเรียนและนักศึกษาจึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ปัจจุบันบุหรี่ไฟฟ้าถือเป็นสินค้าต้องห้าม บุคคลที่มีบุหรี่ยาไฟฟ้าไว้ในครอบครองถือว่ามีความผิด ทั้งผู้นำเข้า ผู้ขาย และผู้ใช้ เมื่อเจ้าหน้าที่พบเห็นความผิดปกติซึ่งหน้าสามารถเข้าจับกุมได้ กรณีเป็นผู้นำเข้ามีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือ

ปรับเป็นเงิน 5 เท่าของสินค้านำเข้า หรือทั้งจำและปรับ กรณีจำหน่ายจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 5 แสนบาท หรือทั้งจำและปรับ ส่วนกรณีผู้สูบ หรือมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ถือว่ามีความผิดในฐานครอบครองสิ่งนำเข้ามาโดยผิดกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับเป็นเงิน 4 เท่าราคาของซึ่งรวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือทั้งจำทั้งปรับ

สิทธิชัย ดันติภาสวสิน
บรรณาธิการ